

1. behandling af budget 2020-23

00.01.00-S55-47-18

Resumé

På byrådets budgetseminar den 9. oktober 2019 blev basisbudget 2020-23 gennemgået - herunder de vigtigste forudsætninger. Hovedresultatet er, at det i udgangspunktet ikke er nødvendigt at øge det tværgående effektiviserings- og besparelseskrav udover det allerede indarbejdede årlige krav på 20 mio. kr. (ca. 0,5% pr. år). Med de indarbejdede forudsætninger overholder basisbudgettet 2020-23 de primære styringsmål om balance på det skattefinansierede område i 2020 samt en gennemsnitlig kassebeholdning på mindst 150 mio. kr. i 2023. Sidstnævnte måltal er kun lige netop opfyldt. Hvis der ønskes et økonomisk råderum (fx. til bevillinger der udløber eller til nye tiltag), vil det være nødvendigt at tilvejebringe finansiering hertil.

Budgetmaterialet er i høring i perioden 10.- 24. oktober og budgettet 2. behandles i økonomiudvalget den 1. november og i byrådet den 4. november 2019.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til økonomiudvalget,

1. at basisbudget 2020-23 fremsendes til byrådets 1. behandling
-

Sagsfremstilling

De økonomiske konsekvenser for Randers Kommune af regeringsaftalen for 2020 er nu beregnet. Konsekvenserne heraf - samt alle øvrige forudsætninger - er beskrevet i vedhæftede budgetmateriale.

Udgangspunktet for budgetlægningen var en gennemsnitlig kassebeholdning tæt på 0 i 2023. Regnskabet for 2018 samt forventet regnskab 2019 trækker dog i en positiv retning og medfører, at den gennemsnitlige kassebeholdning i 2023 kunne forventes forøget til knap 70 mio. kr. Dette er dog fortsat langt fra målsætningen om et gennemsnit på 150 mio. kr. i 2023. Efter indregning af konsekvenserne af regeringsaftalen (og alle øvrige ændringer) bliver resultatet imidlertid, at den gennemsnitlige kassebeholdning i 2023 netop

lander på måltallet på 150 mio. kr. Det andet primære styringsmål om balance på det skattefinansierede område i budgetåret 2020 er ligeledes indfriet.

De øvrige styringsmål er også (stort set) indfriet. Det gennemsnitlige bruttoanlægsniveau er således på 151 mio. kr., og den skattefinansierede gæld falder i budgetperioden. Resultatet af ordinær drift viser et gennemsnitligt overskud på 135 mio. kr. og når således ikke helt op på målsætningen om et gennemsnit på 150 mio. kr. Dette skyldes primært forudsætningerne vedrørende det ekstraordinære finansieringstilskud samt beskæftigelsestilskuddet (se nærmere nedenfor).

Som en forudsætning for resultatet, skal effektiviserings- og besparelseskravet på 0,5% årligt realiseres. Kravet blev vedtaget i forbindelse med B2019-2022. Vedlagt som bilag er et katalog med direktionens forslag til udmøntning heraf. Kataloget indeholder også forslag til udmøntning af de yderligere krav, som er nødvendige af hensyn til genopretning af økonomien på de områder, som er i økonomisk ubalance ved indgangen til budgetperioden.

Det foreliggende basisbudget er som nævnt i samlet balance, men der er ikke råderum til nye tiltag, bevillinger der udløber eller andet. Hvis der ønskes et sådant råderum skal der tilvejebringes finansiering hertil. Hovednotatet om basisbudgettet indeholder eksempler på sådanne mulige håndtag. Det skal i den forbindelse nævnes, at borgmesteren har fremsendt ansøgning om andel i den afsatte skattepulje på landsplan - konkret i form af en ansøgning om mulighed for at lave en sanktionsfri forøgelse af indkomstskatten med 0,2 pct. point (fra 25,6% til 25,8%). Der forventes svar på denne ansøgning den 7. oktober - og her modtages også svar på fremsendt ansøgning om særtilskud efter §16 (særligt vanskeligt stillede kommuner) samt ansøgning om en række lånedispensationer.

Med hensyn til sidstnævnte er der i basisbudgettet forudsat lånedispensationer for 17 mio. kr. i 2020 og frem. I det omfang, der modtages mere end 17 mio. kr. kan beløbet indgå i et opgørelsen af et økonomisk råderum.

Som nævnt indeholder basisbudgettet en række forudsætninger. Disse er beskrevet indgående i vedhæftede budgetmateriale. Nedenfor fremhæves nogle af de vigtigste:

- Der er forudsat uændrede skatteprocenter/promiller samt valg af statsgaranti i 2020.
- Der er indarbejdet et yderligere effektiviseringstrin på 20 mio. kr. i 2023.
- Regeringsaftalens løft af service- og anlægsrammen mm. indgår som generel finansiering i det foreliggende basisbudget 2020-23.
- Ekstraordinært finansieringstilskud - der forudsættes tilskud på 90 mio. kr. i 2021 og dernæst 45 mio. kr. fremadrettet (som i budget 2019-22). For budgetåret 2020 har kommunen modtaget det forventede finansieringstilskud på lidt over 90 mio. kr.
- Forsikrede ledige - der forudsættes et overskud på 33,5 mio. kr. i 2020 og 2021 og dernæst balance fremadrettet (som i budget 2019-22).
- Befolkningsudviklingen i 2019 - der er afsat en tabsbuffer på 4 mio. kr. årligt i 2021 og frem, idet de aktuelle folketal tyder på, at befolkningsvæksten i 2019 bliver begrænset.
- Brandteknisk gennemgang - der er som reservebeløb afsat 5 mio. kr. årligt til de obligatoriske arbejder en sådan gennemgang forventes at medføre.

- Ny Havnevej - der er indregnet 15 mio. kr. i 2023 vedrørende Ny Havnevej (jf. budgetaftalen for 2019). De resterende 16 mio. kr. forudsættes indarbejdet i 2024.
- Opsparing Klimabro - der er indregnet en fortsat stigning på 2 mio. kr. pr. år således at beløbet i 2023 udgør 15 mio. kr.
- Hal 4 - der er afsat et foreløbigt reservebeløb på 15 mio. kr. i 2020 til dækning af eventuelle merudgifter vedr. deponering/rente- og afdragsfrit lån.
- Opsparede midler - det forudsættes, at opsparinger på drift og anlæg tilsammen udgør 200 mio. kr. i slutningen af budgetperioden (jf. forudsætning fra budget 2019-22).

Den samlede oversigt over forudsætninger fremgår af afsnit 3 i det uddybende notat om basisbudgettet.

Læsevejledning og bilagsmateriale

Det samlede budgetmateriale er relativt omfattende. Som en vejledning kan materialet med fordel læses på følgende vis:

- Hovednotat om basisbudget 2020-2023, som indeholder en overordnet gennemgang af basisbudgettet med de vigtigste forudsætninger, status på kommunens økonomiske styringsmål samt mulige håndtag til etablering af et økonomisk råderum.
- Notat om henviste sager, bevillinger der udløber og fremsendte ønsker fra fagudvalgene. Giver blandt andet et overblik over de bevillinger der udløber, hvis ikke der i den videre budgetlægning findes finansiering til at videreføre dem.
- Uddybende notat om udmøntning af effektiviserings- og besparelseskrav. Heri gives der en overordnet forklaring på katalogets opbygning og baggrunden for, at nogle områder skal tilpasse aktiviteterne med mere end det generelle årlige krav på 0,5%.
- Notat om familieområdets økonomi, som indeholder et forslag til samlet plan for gældssanering og etablering af fremadrettet økonomisk balance på familieområdet

Det øvrige bilagsmateriale kan herefter læses, idet en hel del af dette har karakter af opslagsværk og uddybende baggrundsmateriale til brug for den videre politiske proces.

Det samlede bilagsmateriale omfatter følgende:

- Hovednotat om basisbudget 2020-23
- Uddybende notat om basisbudget 2020-23 med et underbilag om skatter i budget 2020-23
- Udmøntning af effektiviserings- og besparelseskrav - et overordnet notat samt bilag med de konkrete forslag.
- Notat med oversigt over politisk henviste sager, tidsbegrænsede bevillinger og budgetønsker (inkl. underbilag vedr. budgetønsker fra fagudvalgene).
- Notat om økonomien på familieområdet
- Notat om bemandingsniveauet i Plan & Byg
- Budgetanalyse på skoleområdet med tilhørende 7 underbilag - uændret i forhold til det materiale, der tidligere har været behandlet politisk.
- Budgetanalyse på familieområdet med tilhørende 2 underbilag - uændret i forhold til det materiale, der tidligere har været behandlet politisk.
- Overordnet notat om 10-årig investeringsplan på anlægsområdet med en række underbilag fra byrådets anlægsseminar i maj 2019 (historisk anlægsforbrug,

væsentligste anlægsønsker, beskrivelse af eksisterende anlægsprogram).
Herudover er vedhæftet den aktuelle investeringsoversigt for B2020-2023.

- Diverse oversigter (hovedoversigt, bevillingsoversigt samt takstoversigt)

Basisbudgettet danner grundlag for den videre budgetlægning og kun de ændringsforslag som vedtages ved 2. behandlingen vil ændre på forslaget. Fristen for fremsendelse af ændringsforslag er den 26. oktober 2019 kl. 12.00.

MED-systemet og høringsberettigede råd og nævn orienteres om budgetforslaget på møde den 10. oktober 2019 og umiddelbart herefter afholdes møde i hovedudvalget. Der er høringsperiode den 10.-24. oktober via kommunens nye høringsportal. Høringssvarene offentliggøres løbende på hjemmesiden. Den 21. og 22. oktober er afsat til de politiske forhandlinger om budget 2020-23.

Økonomiudvalget har 2. behandling af budgettet den 1. november 2019 og byrådet har 2. behandling den 4. november 2019.

Økonomi

De økonomiske og personalemæssige konsekvenser afhænger af resultatet af de politiske forhandlinger om budget 2020-23.